College voor de Rechten van de Mens

Demissionair minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties H. de Jonge
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail: minbzk@minbzk.nl

Postbus 16001
3500 DA Utrecht

Bezoekadres:
Kleinesingel 1-3
3572 CG Utrecht

030 888 38 88
info@mensenrechten.nl
www.mensenrechten.nl

Onderwerp
Evaluatie AWGB

Uw brief van
--
Uw kenmerk
--

Datum
24 October 2023
Ons kenmerk
2023/098/VZ/DL

Geachte demissionair minister De Jonge,

Met genoegen zend ik u hierbij namens het College voor de Rechten van de Mens de Evaluatie gelijkebehandelingswetgeving 2017-2022, getiteld “ Toekomstbestendige gelijke behandeling?”

Op 18 januari 2023 ontving u de Evaluatie van de Wet CRM (Wetsevaluatie Tien jaar College voor de Rechten van de Mens). In het verleden werden de evaluatie van de Wet CRM en die van de wetgeving gelijke behandeling gelijktijdig gerapporteerd, maar het College heeft er in 2022 voor gekozen ditmaal afzonderlijke evaluaties op te stellen. Uit Kamerstukken heb ik begrepen dat u voornemens bent beide evaluaties gezamenlijk naar de Kamer toe te sturen.

Kort nadat de Evaluatie van de Wet CRM was aangeboden is er op 20 januari 2023 een melding maatschappelijke misstand betreffende het College voor de Rechten van de Mens bij het ministerie van Justitie en Veiligheid ingediend. Die melding is momenteel nog onderwerp van onderzoek voor de Commissie Sorgdrager. In verband met de melding is de (wettelijk vastgelegde, 5-jaarlijkse) zbo-evaluatie van het CRM stilgelegd. Geconstateerd kan worden dat de inhoud van de Evaluatie van de Wet CRM in scherp contrast staat met het beeld van de bestuurlijke gang van zaken zoals dat uit de melding naar voren lijkt te komen. Het ligt in de rede dat die omstandigheid alleen al indringende vragen aangaande de governance-structuur van het College voor de Rechten van de Mens kan oproepen. Gezien het hiervoor aangeduide lopende onderzoek volsta ik in dit verband met deze opmerking.

Het College constateert in de Evaluatie van de wetgeving gelijke behandeling dat de Nederlandse lappendeken van gelijkebehandelingswetten en -bepalingen in de afgelopen jaren, als gevolg van het opnemen van bepalingen in de Wazo en de Wet flexibele arbeid, nog weer groter is geworden. De reeds bestaande onoverzichtelijkheid voor burgers is daardoor niet afgenomen.

College voor de Rechten van de Mens

Vanuit het perspectief van de eigen oordelenpraktijk ziet het College, behalve op het punt van de uitbreiding van de territoriale reikwijdte van de gelijkebehandelingswetten naar Caribisch Nederland, geen dringende aanleiding om grote systeemaanpassingen te bepleiten. Wel doet het College de aanbeveling om ten behoeve van duidelijkheid voor de burger en met het oog op een versteviging van de rechtsbescherming tegen discriminatie, om een aantal aanpassingen in de gelijkebehandelingswetgeving (opnieuw) te overwegen. De volgende aanpassingen zouden volgens het College kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige gelijkebehandelingsnorm:

- Het bijeenbrengen van de verschillende gelijkebehandelingswetten in één integratiewet, met oog voor de gedifferentieerde benadering ten aanzien van de toelaatbaarheid van direct onderscheid, omdat die per discriminatiegrond kan verschillen;
- Verduidelijking van discriminatiegrond ‘ras’ via een toelichtende bepaling in de Awgb;
- Verbreding van de betekenis van de discriminatiegrond ‘burgerlijke staat’;
- Uitbreiding van toepassingsbereik van de Awgb en de Wgbh/cz richting eenzijdig overheidshandelen, met aandacht voor de consequenties die dit dan zou moeten hebben voor het huidige ‘gesloten systeem’ van beide wetten;
- Het verkennen van de toegevoegde waarde van enkele extra discriminatiegronden in de Awgb, waaronder de grond ‘sociale status’.

Uiteraard is het College voor de Rechten van de Mens gaarne bereid vragen over de evaluatie te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Jos Silvis
Interim voorzitter

Bijlage: Evaluatie gelijkebehandelingswetgeving 2017-2022